

Parakites hebben de toekomst

Tekst: Bastienne Wentzel
Foto's: Erwin Voogt

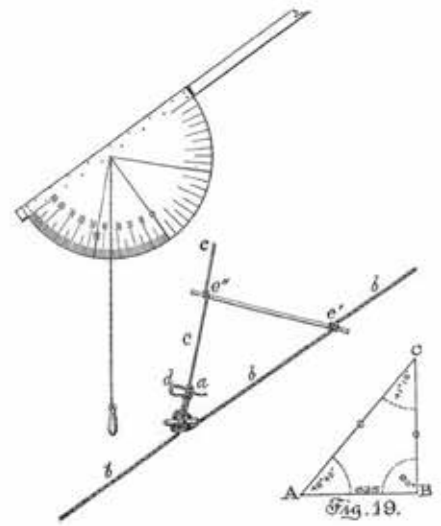

In 2022 mocht ik de Moustache uitproberen, de eerste parakite op de markt. Die eerste keer vliegen valt nog niet direct mee. Ik krijg een bundeltje dyneema lijnen met heel veel pulleys overhandigd met iets dat op remlussen lijkt. Ze zitten vast aan een splinternieuwe Moustache 18. Ik trek een beetje aan iets wat volgens mij de A-risers moeten zijn en het scherm komt snel op. Ik rem een beetje aan en het hele zaakje klapt in. Les één: reflexschermen moet je niet aanremmen boven je hoofd. Ze stabiliseren zichzelf. De tweede poging gaat een stuk beter en binnen de kortste keren

kan ik met de Moustache het duin op lopen en wegvliegen. Het duurt even voor mijn brein er wijs uit wordt in de lucht: met de tokkels stuur je niet alleen links of rechts. Handen omhoog resulteert in een enorme duik. Doe je je handen omlaag dan schiet je omhoog.

Dit is gaaf!

In 2022 was een parakite nog een curiositeit, een hype. Het was allerm minst zeker of het een blijvertje zou blijken. Nu twee jaar later is dat geen vraag meer. Er zijn inmiddels meerdere types van verschillende merken en wie er nog geen heeft werkt er wel aan. Net zoals we bergschermen hebben voor overlandvliegen, acroschermen voor acro en miniwings voor soaren, zo zijn parakites ook een apart type. Ze zijn bijzonder geschikt voor soaren bij harde wind.

Alistair Andrews is instructeur bij Crickhowell paragliding in Wales (VK) waar ze allerlei prachtige soarheuvels tot hun beschikking hebben voor alle soorten condities. "Soaren is geweldig," zegt Alistair. "Maar met harde wind en een groot scherm hang je daar maar een beetje. Je gaat niet voor- of achteruit en je kunt lekker van het uitzicht genieten. Terwijl het veel leuker is om laag bij de grond te scheuren, wat met weinig wind en een groot scherm wel kan, maar niet met harde wind. Met een parakite kan dat in allerlei condities, veel én weinig wind. Het lijkt wel wat op de kick van speedflying, maar dit kun je uren achter elkaar doen."

Voor wie zijn ze?

Parakites zijn speciaal geschikt om heel veel lol te maken met wat meer wind. Ze zijn dan relatief eenvoudig te handelen. Dat komt doordat de kiterisers de piloot een vloeiende controle geven over de instelhoek en daarmee de invalshoek van het scherm. Je hebt dus veel meer controle over de luchtsnelheid. De remlijnen van een paraglider geven geen controle over de instelhoek, dat kan alleen met speed of trimmers. Het reflexprofiel van een parakite zorgt ervoor dat het een groter snelheidsbereik heeft bij het vliegen. Het besturen van een parakite betekent dat je met enkel je handen controle hebt over de richting en snelheid maar controle over de hoeveelheid lift en het aanduiken en daarmee je over je hoogte.

Voor wie is de parakite?

Alistair geeft parakiting-cursussen in Wales en zegt dat het door iedereen te leren is, van onervaren piloten tot degenen met honderden uren thermiek-ervaring en ook kitesurfers. Omdat een parakite geen EN-A of B-certificering heeft kunnen KNVvL-scholen er geen vliegles mee geven aan ongebreveetteerden. Je moet eerst een paraglidingbewijs halen ('brevet 2'), net als in de meeste andere landen. "Maar als het had gemogen had ik ook met alle vertrouwen beginners ermee les gegeven," zegt Alistair.

Het belangrijkste om te leren is ground-handling, zegt Alistair. "Je moet kunnen kiten met het scherm. Daarna maken we wat kleine glijvluchtjes. Sommigen houden daarbij hun handen te hoog. Dan vlieg je te snel en sta je zo weer aan de grond. Of ze zijn heel druk met hun handen waardoor het scherm gaat dolfijnen. Je moet heel precies zijn met de positie van je handen om een parakite te besturen en om in de liftband te kunnen blijven."

Tom Bourdeau, oprichter en ontwerper van Little Cloud, die onlangs de parakite La Mouette op de markt bracht, vindt ook dat parakites geschikt zijn voor iedereen die graag bij harde wind soart. "Met een beetje training kan iedereen een parakite vliegen. De handpositie is het belangrijkste. Je moet de achterkant van het scherm goed controleren om snelheid en lift te balanceren. Als je goed bent in groundhandling zal dat geen probleem opleveren."

Welke kies je?

De maat van een parakite die je kiest hangt af van je vliegstyl en de condities. Je startgewicht is maar één van de criteria. Grote maten zijn makkelijker te vliegen en ze presteren beter bij minder wind. Kleinere maten kun je makkelijker dicht bij de grond vliegen en hebben vaak een groter snelheidsbereik en een hogere snelheid. Over het algemeen is groundhandlen makkelijker met schermen met een lagere strekking. Een vuistregel is dat je een parakite kiest die 2 m² groter is dan de miniwing die je zou kiezen in dezelfde condities. Dat betekent dat je met een parakite wat meer marge hebt voor zwakke zowel als sterke wind. Nu er meer modellen op de markt zijn, wordt het duidelijker wat de verschillen in het ontwerp van het scherm en de risers betekenen voor het vliegen. Een sterk reflex-profiel voelt wat meer gedempt in de lucht en geeft minder informatie over de lucht, maar is ook stabiel bij een kleine invalshoek, dus bij grotere snelheden. De setup van de risers verschilt ook, met name het aantal pulleys en de verhouding

tussen de C- en B-controle. De (stuur)lussen ofwel controls of tokkels zitten namelijk niet alleen verbonden met de remlijnen en de achterste risers maar ook middels pulleys met de B-risers. De overbrenging bepaalt de kracht op de tokkels en de controle die je hebt over het aanduiken. Het bepaalt ook hoe lang de controleweg is. Die kan soms wel twee keer zo lang zijn als bij een paraglider. Vooral voor mensen met korte armen kan dat betekenen dat je met je handen helemaal hoog de tokkels nog niet helemaal kunt vrijgeven, en dat je met je handen helemaal naar beneden het scherm nog niet volledig aanremt.

Actief vliegen op steroïden

Met een parakite regel je de versnelling dus met de controls, niet met een speedbar of trimmers. Zoals gezegd heeft het bedienen van de tokkels niet alleen effect op de remlijnen maar ook op de C- en B-lijnen, vaak met een verhouding 3:1. Het lijkt wel wat op hoe sturen met de achterste risers werkt bij tweelijner en 2/3-lijn hybrides, maar de kracht die het kost is bij een parakite veel minder.

Handen hoog betekent vol speed bij een paraglider. Dat betekent dus ook dat je niet even de tokkels kunt laten gaan om in je harnas te komen of een camera te pakken. En als je uit een reflex je handen hoog zou doen bij een inklapper dan kan dat een flink probleem veroorzaken. Je trapt ook niet de speedbar volledig uit als je een inklapper krijgt met een paraglider. Parakiting is dus actief vliegen op een compleet ander niveau.

Het kan zelfs vermoeiend zijn om de hele tijd het scherm te moeten controleren. Soar-goeroe Max Morriën adviseert: "Ga eens wat hoger boven het duin vliegen. Daar is meer wind dus je kunt wat sneller vliegen. Daardoor hoef je minder druk op de controls te houden."

Veel parakites hebben een klein balletje aan de achterste lijnen, een stopper. Als je die zo'n 10-15 cm van de lus monteert dan verminder je de maximum snelheid die het scherm bereikt bij handen hoog. Dat is ook een goede veiligheidsmarge als je net begint met parakites vliegen, zodat je niet in een reflex het scherm teveel snelheid en een enorme duik kunt geven. Ook voor mensen met korte armen is de stopper nuttig. Zo kun je tenminste altijd bij de controls ook als je ze even los hebt gelaten.

Schijn bedriegt

Het is dus niet zo moeilijk om een parakite te leren vliegen. Maar toch is Tom Bourdeau ook een beetje bezorgd, omdat de publiciteit en marketing nogal veel over de

Flow Mullet (Rhossili, Wales, VK)

kick en de adrenaline-rush gaat. "Ik was wat sceptisch over parakites in het begin," zegt Tom. "Je vliegt snel in harde wind en dicht bij de grond. Dat is de meest risicovolle situatie die je kan bedenken. Maar ik heb gezien hoe snel piloten vooruitgang maken in het groundhandlen in harde wind met een parakite. Daardoor realiseerde ik me de dat deze vleugels ook veel mogelijkheden bieden."

Het belangrijkste gevaar is dat parakites schijnbaar zo makkelijk vliegen in harde wind. Ze voelen heel stabiel aan door het reflexprofiel, zelfs bij hoge snelheden met handen hoog. Maar zoals Little Cloud zegt op de website: "De natuurkundewetten zijn nog steeds geldig. Elke ram-air vleugel (die zijn vorm krijgt door aanstromende lucht, BW) kan inklappen en deze inklappers kunnen met een reflexprofiel aggressiever zijn." Tom adviseert om jezelf aan te leren om heel actief te vliegen, ook in laminaire wind aan het duin. "Het scherm klapt niet in als je ernaar luistert en als je de grenzen niet opzoekt van het ruimere windvenster dat parakites bieden." Hij adviseert om met maximaal 30-35 km/u wind te vliegen, tenzij je precies weet wat je doet.

Alistair voegt toe dat harde wind op een gegeven moment toch niet meer leuk is, met welk scherm dan ook. "Aan de kust kunnen de golven flinke turbulentie veroorzaken bij harde wind, zeker bij meer dan 40-50 km/u. Bedenk ook dat je het scherm op de grond nog moet kunnen handelen. Zelfs de kleinste speedwing produceert een enorme kracht. En je wordt gezandstraald. Waarom zou je dat willen?"

Hetzelfde geldt voor thermieken met een parakite, zegt hij. "Natuurlijk kun je thermieken met een parakite, maar daar zijn ze niet voor gemaakt," zegt Alistair. Tom voegt toe dat het niet makkelijk is om een thermiekbelt te centreren met een parakite omdat ze niet gemaakt zijn om klein te draaien.

Andere disciplines

De situatie voor paramotorvliegen met parakites is weer anders. Op internet is te zien dat de Spaanse piloot Javier Tejero López met een Moustache twaalfde wordt bij de

World Paramotor Slalom Championship in Februari 2024.

"Slalomraces met een parakite en een paramotor klinkt logisch," zegt Alistair. "Zij zijn gewend aan reflexprofielen en ze vliegen veel met speed. Misschien komt er nog een ontwikkeling waarbij ze zonder handen kunnen vliegen met parakites, met de controls vastgezet. Dat doen paramotorpiloten veel." Het andere uiterste is speedgliders. Met parakites hebben die gemeen dat ze bij hoge snelheden dicht bij de grond vliegen. Het is dus niet meer dan logisch dat er ook speedparakites worden ontwikkeld. De Flare Line uit 2023 is een voorbeeld. Ook Flow heeft er een, de Mohawk. Er komen er vast meer in de nabije toekomst.

De toekomst

Het ligt niet voor de hand dat parakites een EN-classificering gaan krijgen. De manoeuvres die daarvoor moeten worden gevlogen kunnen gewoon niet met kiterisers, zoals een inklapper bij full speed. Tom denkt dat het belangrijker is om de juiste groep piloten aan te spreken en goede training aan te bieden. Hij denkt dat er misschien op een ander niveau wel regulering komt: "Deze vliegstijl trekt mensen aan die nooit eerder hebben gevlogen en dus niet de luchtverkeersregels weten, zoals voorrang en etiquette. Of ze zijn niet gewend aan wind en turbulentie. Er zouden plekken kunnen komen waar parakites niet welkom zijn vanwege hun wangedrag of ongelukken, zoals ook is gebeurd met speedriding. Ik ben benieuwd hoe de autoriteiten dit gaan aanpakken."

Hoe dan ook, parakites zijn een blijvertje. "Er is veel ontwikkeling gaande," zegt Alistair. "We zitten nog in testpilootmodus, het is heel experimenteel." En in de nabije toekomst is er veel meer te kiezen: een aantal grote merken brengt nu of binnenkort een parakite uit. De Dudek Touch is er al, Ozone en BGD zijn er een aan het ontwikkelen en het kleine merk Windtech heeft ook een parakite. En in Nederland werkt Bryan van Ostheim met zijn Dunerider aan een top-end parakite. We zijn benieuwd!

Dit artikel is door Bastienne Wentzel geschreven voor Cross Country magazine en gepubliceerd in nummer 253, november 2024.

Little Cloud *La Mouette (Wijk aan Zee)*

Tips van de expert

Alistair Andrews (parakite instructeur)

- 1 Ga groundhandelen tot je je 100% vertrouwt voelt met de vleugel.
- 2 Zorg dat je de risers, lijnen en controls helemaal vrij maakt voordat je het scherm opzet. Een knoop of gedraaide control geeft sneller problemen dan bij een paraglider.
- 3 Realiseer je het grote verschil in 'remweg' of controle-weg. Die kan tot twee keer zo lang zijn als je gewend bent.
- 4 Kies een geschikt, liefst split-leg harness met rugprotector. Een zitplankje geeft te veel rolbewegingen. Je moet zonder handen goed kunnen gaan zitten; jezelf in het harness helpen met een parakite is lastig omdat je je handen niet los kunt laten, zeker niet laag bij de grond.
- 5 Oefen je eerste landingen rustig en met veel ruimte. Hard flaren werkt niet, dan ga je alleen maar omhoog.

Volop keus op de markt

Deze parakites zijn al op de markt. De ontwikkelingen gaan razendsnel, en we verwachten zeer binnenkort (misschien al bij het uitkomen van deze Lift) dat ook Ozone, BGD en U-Turn hun parakite op de markt hebben gebracht. Daarnaast volgen we natuurlijk de ontwikkelingen die aan de Nederlandse duinen plaatsvinden onder andere met de Dune Rider van Bryan van Ostheim.

Little Cloud La Mouette (Wijk aan Zee)

Flow Mohawk
Foto Flow

Little Cloud La Mouette
Foto Erwin Voogt

Dudek Touch
Foto Erwin Voogt

Windtech Dune
Foto Windtech